

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ

ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Ε.Π. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ

4η ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ

ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ

ΠΕΠ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ 2014-2020

II

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΠΡΟΟΔΟΥ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ

ΠΕΠ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ 2014-2020

ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗ ΚΑΙ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ

ενημέρωση για την Ετήσια Έκθεση 2017

Καλαμπάκα, 27 Νοεμβρίου 2018

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά
και Επενδυτικά Ταμεία

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ 2014 – 2020

ΠΟΡΕΙΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ

Εισαγωγή:

Το ΠΕΠ Θεσσαλίας 2014-2020, αποτελεί το προγραμματικό κείμενο που περιγράφει ομαδοποιημένα και ανά τομέα, τα μέσα και τους τρόπους που θα υλοποιηθεί η στρατηγική της Περιφέρειας στην 5^η Προγραμματική Περίοδο 2014-2020, δρώντας συνεργατικά σε πολλούς τομείς με τα Τομεακά Προγράμματα του ΕΣΠΑ 2014-2020.

Η έγκριση του ΠΕΠ Θεσσαλίας έγινε με την με αρ. C (2014)10183 final/18-12-**2014** Εκτελεστική Απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την έγκριση ορισμένων στοιχείων του επιχειρησιακού προγράμματος «Περιφερειακό επιχειρησιακό πρόγραμμα Θεσσαλίας 2014-2020» για στήριξη από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο στο πλαίσιο του στόχου «Επενδύσεις στην ανάπτυξη και την απασχόληση» στην Ελλάδα (CCI 2014GR16M2OP003).

Η σύνταξή του έγινε σύμφωνα με τους εγκεκριμένους Κανονισμούς της Προγραμματικής Περιόδου 2014-2020, το εγκεκριμένο εθνικό Σ.Ε.Σ. 2014-2020 για τη χώρα (5^{ος}-2014), τη Στρατηγική Ευρώπη 2020, τις εθνικές τομεακές πολιτικές όπου το αφορούν, τις κατευθύνσεις και οδηγίες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, την υφιστάμενη κατάσταση όπως καταγράφεται σε κάθε επιμέρους τομέα στη Θεσσαλία, τις απειλές, τα δυνατά σημεία και τις δυνατότητες που υπάρχουν στην περιφέρεια και, μέσα από μια διευρυμένη και επί μακρόν διαβούλευση με όλους τους φορείς της Θεσσαλίας.

Η παράλληλη εκπόνηση της Περιφερειακής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης στη Θεσσαλία (RIS3 Thessaly), που λαμβάνεται υπόψη κύρια στους Θεματικούς Στόχους 1, 2 και 3 του ΠΕΠ, οδήγησε στην κατάρτιση ενός Προγράμματος στοχευμένου στις δυνατότητες και προοπτικές ανάπτυξης της Θεσσαλίας.

Η Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων που εκπονήθηκε για το ΠΕΠ 2014-2020 και όπως εγκρίθηκε, εξετάζει και αξιολογεί το Πρόγραμμα και τις παρεμβάσεις του σε σχέση με το περιβάλλον, προτείνοντας μέτρα διασφάλισής του κατά την εφαρμογή του.

Η 1η Αναθεώρηση του ΠΕΠ Θεσσαλίας εγκρίθηκε με την αρ. C(2017) 847 final /06-12-**2017** Εκτελεστική Απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, κατανέμοντας πρόσθετους πόρους στο ΠΕΠ.Θ ύψους 18.101.153 € Κοινοτικής Συνδρομής, ως αποτέλεσμα της διαδικασίας τεχνικής προσαρμογής για το έτος 2017 [COM (2016) 311].

Η 2η Αναθεώρηση του ΠΕΠ Θεσσαλίας καταρτίστηκε το **2018**, λαμβάνοντας υπόψη τις ανάγκες και απαιτήσεις στη Θεσσαλία όπως διαμορφώνονται στην τρέχουσα περίοδο και με στόχο τη βελτιστοποίηση του επιδιωκόμενου αποτελέσματος, χωρίς να διαφοροποιεί τους στρατηγικούς στόχους του Προγράμματος ή τον Π/Υ και τελεί υπό έγκριση στην Ε.Ε.

Το ΠΕΠ Θεσσαλίας 2014 – 2020 λαμβάνει συγχρηματοδότηση σε ποσοστό 80% επί της συνολικής δημόσιας δαπάνης του, από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (Ε.Τ.Π.Α. εφεξής) και το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (Ε.Κ.Τ. εφεξής).

Ο αρχικά εγκεκριμένος συνολικός προϋπολογισμός του ΠΕΠ.Θ ύψους 401.130.674 € δημόσια δαπάνη που αντιστοιχούσε σε 320.904.539 € κοινοτική συνδρομή, διαμορφώθηκε με την έγκριση της 1^{ης} Αναθεώρησης σε **423.757.117 € Δημόσια Δαπάνη (ή 339.005.692 € κοινοτική συνδρομή)**.

Διάρθρωση :

Το Πρόγραμμα διαρθρώνεται σε έξι (6) Άξονες. Εξ αυτών, οι Άξονες 1, 2β, 3, 4 και 5 συγχρηματοδοτούνται από το Ε.Τ.Π.Α. , ενώ οι Άξονες 2α και 6 από το Ε.Κ.Τ.

Οι Άξονες συνοπτικά καλύπτουν 10 «Θεματικούς Στόχους» (εκ των 11 που προβλέπονται από τον Κανονισμό , καθόσον ο α-α 11 δεν εντάσσεται στα ΠΕΠ) , που είναι :

- α/α 1 : Ενίσχυση της έρευνας, της τεχνολογικής ανάπτυξης και της καινοτομίας
- α/α 2 : Βελτίωση της πρόσβασης, της χρήσης και της ποιότητας των τεχνολογιών των πληροφοριών και των επικοινωνιών
- α/α 3 : Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των μικρομεσαίων επιχειρήσεων
- α/α 4 : Υποστήριξη της μετάβασης προς μια οικονομία χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα σε όλους τους τομείς
- α/α 5 : Προώθηση της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, της πρόληψης και της διαχείρισης κινδύνων
- α/α 6 : Διατήρηση και προστασία του περιβάλλοντος και προώθηση της αποδοτικότητας των πόρων
- α/α 7 : Προώθηση των βιώσιμων μεταφορών και άρση των προβλημάτων σε βασικές υποδομές δικτύων
- α/α 8 : Προώθηση της βιώσιμης και ποιοτικής απασχόλησης και υποστήριξη της κινητικότητας της εργασίας
- α/α 9 : Προώθηση της κοινωνικής ένταξης και καταπολέμηση της φτώχειας και των διακρίσεων
- α/α 10 : Επένδυση στην εκπαίδευση, την κατάρτιση και την επαγγελματική κατάρτιση για την απόκτηση δεξιοτήτων και τη διά βίου μάθηση

Κατανομή των πόρων ανά Άξονα Προτεραιότητας και Θεματικό Στόχο

Στον **πρώτο πίνακα** που ακολουθεί παρουσιάζεται η εν ισχύ κατανομή των πόρων του Περιφερειακού Επιχειρησιακού Προγράμματος Θεσσαλίας , ανά Θεματικό Στόχο.

Τα ποσά που σημειώνονται με κίτρινο είναι τα αυξημένα με την έγκριση της 1^{ης} Αναθεώρησης (12^{ος}/2017) έναντι της αρχικής έγκρισης του Προγράμματος.

Ο **δεύτερος πίνακας** που ακολουθεί, παρουσιάζει την εν ισχύ κατανομή των πόρων του Προγράμματος, ανά Άξονα Προτεραιότητας και Θεματικό Στόχο.

Ως προς τις χρωματικές επισημάνσεις, ισχύουν τα αναφερόμενα για τον πρώτο πίνακα.

Τέλος, με την πρόταση 2^{ης} Αναθεώρησης του Προγράμματος που τελεί υπό έγκριση, μετά την έγκρισή της από την Επιτροπή Παρακολούθησης (2018) και υποβολή της στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, γίνονται εσωτερικές αλλαγές προϋπολογισμών χωρίς μεταβολή του συνολικού και ανά Ταμείο.

ΠΕΠ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ 2014-2020					
	ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΣΥΝΔΡΟΜΗ		ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ		
ΘΕΜΑΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΕΤΠΑ	ΕΚΤ	ΕΤΠΑ	ΕΚΤ	Σ.Δ.Δ. ανά Θ.Σ.
ΘΣ 1	9.000.000	0	11.250.000	0	11.250.000
ΘΣ 2	2.500.000	0	3.125.000	0	3.125.000
ΘΣ 3	38.000.000	0	47.500.000	0	47.500.000
ΘΣ 4	14.000.000	0	17.500.000	0	17.500.000
ΘΣ 5	10.000.000	0	12.500.000	0	12.500.000
ΘΣ 6	58.520.826	0	73.151.033	0	73.151.033
ΘΣ 7	104.200.000	0	130.250.000	0	130.250.000
ΘΣ 8	0	4.260.000	0	5.325.000	5.325.000
ΘΣ 9	15.000.000	67.620.328	18.750.000	84.525.410	103.275.410
ΘΣ 10	10.000.000	0	12.500.000	0	12.500.000
ΘΣ 11	0	0	0	0	0
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΘΣ 1-11	261.220.826	71.880.328	326.526.033	89.850.410	416.376.443
ΤΕΧΝΙΚΗ ΒΟΗΘΕΙΑ ΕΤΠΑ	4.809.880	0	6.012.350	0	6.012.350
ΤΕΧΝΙΚΗ ΒΟΗΘΕΙΑ ΕΚΤ	0	1.094.659	0	1.368.324	1.368.324
ΣΥΝΟΛΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ	266.030.706	72.974.987	332.538.383	91.218.734	423.757.117
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ	339.005.694		423.757.117		

Εν ισχύ ΠΕΠ.Θ

Κωδ. ΑΞ.	Κωδ. ΘΣ	ΑΞΙΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ	ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΣΥΝΔΡΟΜΗ	Π/Υ ΔΔ
1		ΑΠ.1: ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΞΩΣΤΡΕΦΕΙΑΣ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ (ΙΔΙΑΙΤΕΡΑ ΤΩΝ ΜΜΕ), ΜΕΤΑΒΑΣΗ ΣΤΗΝ ΠΟΙΟΤΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ, ΜΕ ΑΙΧΜΗ ΤΗΝ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ ΚΑΙ ΑΥΞΗΣΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΠΡΟΣΤΙΘΕΜΕΝΗΣ ΑΞΙΑΣ	49.500.000	61.875.000
1	1	Θ.Σ.1: Ενίσχυση της έρευνας, της τεχνολογικής ανάπτυξης και της καινοτομίας	9.000.000	11.250.000
1	2	Θ.Σ.2: Ενίσχυση της πρόσβασης σε ΤΠΕ και της χρήσης και ποιότητάς τους	2.500.000	3.125.000
1	3	Θ.Σ.3: Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των ΜΜΕ	38.000.000	47.500.000
2.α		Α.Π. 2α: ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΙΚΑΝΟΤΗΤΩΝ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ - ΕΝΕΡΓΟΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗ	71.880.328	89.850.410
2.α	8	Θ.Σ. 8: Προώθηση της βιώσιμης απασχόλησης υψηλής ποιότητας και υποστήριξης της κινητικότητας των εργαζομένων.	4.260.000	5.325.000
2.α	9	Θ.Σ.9: Προώθηση της κοινωνικής ένταξης και καταπολέμηση της φτώχειας και των διακρίσεων	67.620.328	84.525.410
2.β		Α.Π. 2β: ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ	25.000.000	31.250.000
2.β	9	Θ.Σ.9: Προώθηση της κοινωνικής ένταξης και καταπολέμηση της φτώχειας και των διακρίσεων	15.000.000	18.750.000
2.β	10	Θ.Σ. 10: Επένδυση στην εκπαίδευση, την κατάρτιση και την επαγγελματική κατάρτιση για την απόκτηση δεξιοτήτων και τη δια βίου μάθηση	10.000.000	12.500.000
3		Α.Π.3: ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ – ΜΕΤΑΒΑΣΗ ΣΕ ΜΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΦΙΛΙΚΗ ΣΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ.	82.520.826	103.151.033
3	4	Θ.Σ.4: Στήριξη της μετάβασης προς μια οικονομία χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα σε όλους τους τομείς	14.000.000	17.500.000
3	5	Θ.Σ.5: Προαγωγή της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, της πρόληψης και διαχείρισης κινδύνων	10.000.000	12.500.000
3	6	Θ.Σ.6: Διατήρηση και προστασία του περιβάλλοντος και προαγωγή της αποδοτικής χρήσης των πόρων	58.520.826	73.151.033
4		Α.Π. 4: ΑΝΑΠΤΥΞΗ – ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ – ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗ ΥΠΟΔΟΜΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ	104.200.000	130.250.000
4	7	Θ.Σ.7: Προαγωγή των βιώσιμων μεταφορών και εξάλειψη των σημείων συμφόρησης σε υποδομές βασικών δικτύων	104.200.000	130.250.000
5		Α.Π. 5: ΤΕΧΝΙΚΗ ΒΟΗΘΕΙΑ ΕΤΠΑ	4.809.880	6.012.350
6		Α.Π. 6: ΤΕΧΝΙΚΗ ΒΟΗΘΕΙΑ ΕΚΤ	1.094.659	1.368.324
		ΣΥΝΟΛΑ	339.005.693	423.757.117

Εν ισχύ ΠΕΠ.Θ

Δημοσιονομική εξέλιξη Προγράμματος – Προβλέψεις :

Αναλυτικά η πρόοδος του Προγράμματος, εμφανίζεται στο σχετικό **Πίνακα προόδου** του Ε.Π. που συνοδεύει την παρούσα.

Προσοχή χρειάζεται στην παράμετρο ότι κατά την 3^η Επιτροπή Παρακολούθησης τα στοιχεία προόδου ήταν ανοιγμένα στον εν ισχύ τότε Προϋπολογισμό του ΠΕΠ.Θ (ίσο με 401.130.674 €), ενώ στον υπόψη **Πίνακα προόδου** είναι ανοιγμένα στον αυξημένο Προϋπολογισμό από τον 12^ο/2017 οπότε εγκρίθηκε η 1^η Αναθεώρηση ΠΕΠ.Θ (ίσο με 423.757.117 €).

Σημειώνεται επίσης ότι η κατανομή στις Επενδυτικές Προτεραιότητες ιδίως του ΕΤΠΑ, είναι ενδεικτική.

Η πρόοδος του ΠΕΠ Θεσσαλίας 2014-2020 (συνολικής δημόσιας δαπάνης 423.757.117 €) από την έναρξή του έως την **30^η-10-2018**, είναι η ακόλουθη :

Έχουν **εξειδικευτεί** δράσεις συνολικού προϋπολογισμού 392.031.414,6 €.

Έχουν εκδοθεί **Προσκήσεις** σε όρους συγχρηματοδοτούμενης δημόσιας δαπάνης ποσού 423.888.415 €, που αντιστοιχεί στο **100,03 %** του Προγράμματος.

Έχουν ενταχθεί **Πράξεις** σε όρους επιλέξιμης δημόσιας δαπάνης ποσού 287.878.934,11€, που αντιστοιχεί στο **67,93 %** του Προγράμματος.

Έχουν αναληφθεί **Νομικές Δεσμεύσεις** σε όρους επιλέξιμης δημόσιας δαπάνης ποσού 105.422.964,95 €, που αντιστοιχεί στο **24,88 %** του Προγράμματος.

Έχουν καταχωρηθεί **δαπάνες** στο Ο.Π.Σ. σε όρους επιλέξιμης δημόσιας δαπάνης ποσού 59.249.038,93 €, που αντιστοιχεί στο **13,98 %** του Προγράμματος.

Στην παρούσα 4^η συνεδρίαση της Επιτροπής Παρακολούθησης του ΠΕΠ Θεσσαλίας 2014-2020, **προτείνεται περαιτέρω Εξειδίκευση** του Προγράμματος (συμπεριλαμβανομένων των **Κριτηρίων Επιλογής**, με εφαρμογή διαδικασίας «άμεσης» αξιολόγησης) για τέσσερεις (4) νέες δράσεις του ΕΤΠΑ και του ΕΚΤ συνολικού προϋπολογισμού **27,55** εκ. €, με τις οποίες το ποσοστό συνολικής εξειδίκευσης του Προγράμματος φτάνει στο **100 %**.

Οι προτεινόμενες για εξειδίκευση νέες δράσεις είναι :

- 1) Δράση 6α3.4.1.2: **Πράσινα σημεία, Οικιακή Κομποστοποίηση στην Περιφέρεια Θεσσαλίας και Συστήματα διαλογής στην πηγή βιοαποβλήτων ηπειρωτικής Περιφέρειας Θεσσαλίας**, συγχρηματοδότησης ΕΤΠΑ, με Προϋπολογισμό **23.000.000** ευρώ Δημόσια Δαπάνη. Η δράση αφορά στην υλοποίηση παρεμβάσεων διαχείρισης στερεών αποβλήτων Α' Προτεραιότητας σύμφωνα με το εγκεκριμένο Περιφερειακό Σχέδιο Διαχείρισης Αποβλήτων Θεσσαλίας (ΠΕΣΔΑ) που εμπίπτουν στα μέτρα ΑΣΑ 2, ΑΣΑ 4 και ΑΣΑ 8 και ειδικότερα είναι : πράσινα σημεία, συστήματα συλλογής ογκωδών, οικιακή κομποστοποίηση και συστήματα διαλογής στην πηγή Βιοαποβλήτων (μόνο για τους ηπειρωτικούς Δήμους), όπως ειδικότερα περιγράφονται στο κείμενο της Εξειδίκευσης.
- 2) Δράση 6α3.4.1.1: **Μονάδες επεξεργασίας βιοαποβλήτων και Συστήματα Χωριστής Συλλογής βιοαποβλήτων στα νησιά της Περιφέρειας Θεσσαλίας**, συγχρηματοδότησης ΕΤΠΑ, με Προϋπολογισμό **2.500.000** εκ.ευρώ Δημόσια Δαπάνη. Η Δράση αφορά στις Μονάδες επεξεργασίας βιοαποβλήτων στα νησιά της

Περιφέρειας Θεσσαλίας (Σκιάθος, Σκόπελος, Αλόνησος), Συστήματα Διαλογής στην Πηγή των βιοαποβλήτων, καθώς και τις απαιτούμενες τεχνικές και υποστηρικτικές Μελέτες, όπως ειδικότερα περιγράφονται στο κείμενο της Εξειδίκευσης. Οι παραπάνω παρεμβάσεις αφορούν στα μέτρα ΑΣΑ7 και ΑΣΑ6 του εγκεκριμένου Περιφερειακού Σχεδίου Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων Θεσσαλίας (ΠΕΣΔΑ) και στην Α' χρηματοδοτική προτεραιότητα.

- 3) Δράση 9ii.2α4.1.4: Ομάδες Βελτίωσης Συνθηκών Διαβίωσης Ρομά στη Θεσσαλία, συγχρηματοδότησης ΕΚΤ, με Προϋπολογισμό **1.532.540** ευρώ Δημόσια Δαπάνη. Η δράση αφορά στους οικισμούς που κατοικούν Ρομά στη Θεσσαλία και χρήζουν υποστήριξης σύμφωνα με τον Εθνικό σχεδιασμό του Υπουργείου και της Ειδικής Γραμματείας Ρομά, τον Περιφερειακό σχεδιασμό για την κοινωνική ένταξη και καταπολέμηση της φτώχειας και τον Ν.4483/17, στο πλαίσιο της ολοκληρωμένης προσέγγισης κοινωνικοοικονομικής ενσωμάτωσης περιθωριοποιημένων κοινοτήτων, όπως οι Ρομ, όπως ειδικότερα περιγράφονται στο κείμενο της Εξειδίκευσης.
- 4) Δράση 9ii.2α4.1.5: Ομάδες Διαχείρισης Οργανωμένων Χώρων Μετεγκατάστασης Ρομά στη Θεσσαλία, συγχρηματοδότησης ΕΚΤ, με Προϋπολογισμό **518.400,00** ευρώ Δημόσια Δαπάνη. Η δράση, ανάλογα με την προηγούμενη, αφορά στους οικισμούς που κατοικούν Ρομά στη Θεσσαλία και χρήζουν υποστήριξης σύμφωνα με τον Εθνικό σχεδιασμό του Υπουργείου και της Ειδικής Γραμματείας Ρομά, τον Περιφερειακό σχεδιασμό για την κοινωνική ένταξη και καταπολέμηση της φτώχειας και τον Ν.4483/17, στο πλαίσιο της ολοκληρωμένης προσέγγισης κοινωνικοοικονομικής ενσωμάτωσης περιθωριοποιημένων κοινοτήτων, όπως οι Ρομ, όπως ειδικότερα περιγράφονται στο κείμενο της Εξειδίκευσης.

Λαμβάνοντας υπόψη ότι ο εγκεκριμένος Προϋπολογισμός του Προγράμματος αποτελεί το τελικό επιλέξιμο και συγχρηματοδοτούμενο κόστος, που πρέπει να επιτευχθεί με αποδεκτή υπέρβαση ασφαλείας, έως την 31^η-12-2023 που λήγει η περίοδος επιλεξιμότητας Π.Π. 2014-2020, τις εκπτώσεις που καταγράφονται στους διαγωνισμούς δημοσίων συμβάσεων, την μη συνολική απορρόφηση του εκάστοτε εγκεκριμένου συμβατικού ποσού έργων/δράσεων, τις πιθανές αστοχίες έργων αλλά και ιδιωτικών επενδύσεων έως την περαίωσή τους ή και το κλείσιμο του Προγράμματος, καθώς και τις τυχόν διορθώσεις που επιβάλλονται ή θα επιβληθούν στις δαπάνες συνεπεία διαχειριστικών ή άλλων ελέγχων των αρμοδίων οργάνων, είναι κατανοητό ότι οι Προσκλήσεις που πρέπει να εκδοθούν και αντίστοιχα οι Αποφάσεις Ένταξης Πράξεων, θα πρέπει να υπερκαλύπτουν σε ικανοποιητικό ποσοστό και αναλόγως της κατηγορίας δράσεων/έργων τους προϋπολογισμούς του Προγράμματος.

Στο πλαίσιο αυτό, και όπως σχετικά αναφέρθηκε στην 3^η Επιτροπή Παρακολούθησης, κατ'εφαρμογή της πρόβλεψης του Ν.4314/2014, ήδη υπολογίστηκε και ζητήθηκε από το Υπουργείο Οικονομίας και Ανάπτυξης / Γ.Γ.Δ.Ε. – ΕΣΠΑ η έγκριση χρήσης προγραμματικής υπερδέσμευσης στους Άξονες 2.β και 4 που συγχρηματοδοτούνται από το Ε.Τ.Π.Α. Οι εγκριθείσες προγραμματικές υπερδεσμεύσεις τον Ιούνιο και Αύγουστο 2018, είναι για τον Άξονα 2.β στο 181% του εγκεκριμένου Προϋπολογισμού του και στο 178% για τον Άξονα 4. Σημειώνεται ότι τα ποσοστά υπερδέσμευσης αναφέρονται στους εν ισχύ σήμερα Προϋπολογισμούς των δύο Αξόνων (2.β και 4) και όχι στους προτεινόμενους τροποποιημένα με την 2^η Αναθεώρηση.

Παράλληλα, μετά την τακτοποίηση σε επίπεδο χώρας των εκκρεμοτήτων Αιρεσιμοτήτων και του νομοθετικού και κανονιστικού πλαισίου όπου απαιτούνταν, της σταδιακής αποσαφήνισης κανόνων κρατικών ενισχύσεων ιδίως σε δράσεις δημοσίων υποδομών εν γένει ή και δράσεις ΕΚΤ, τη δυνατότητας χρήσης απλοποιημένου συστήματος στη λειτουργία του Πληροφοριακού Συστήματος Κρατικών Ενισχύσεων (Π.Σ.Κ.Ε.) και τον

εμπλουτισμό των δυνατοτήτων ένταξης Ενδιάμεσων Φορέων Διαχείρισης στη διαχείριση των Προγραμμάτων, **το 2018** η ενεργοποίηση του ΠΕΠ.Θ ως προς την έκδοση Προσκλήσεων – ήδη εκδοθείσες και προς έκδοση έως τέλος 2018 - αυξάνεται σημαντικά και στόχος πλέον είναι η πλήρης ενεργοποίηση όλου του Προγράμματος μέσα στο **2019**. Ως προς τις Εντάξεις Πράξεων, στο 2019 στοχεύεται να ενταχθούν στο μεγαλύτερο ποσοστό τους, προκειμένου να υπάρχει εν συνεχεία δυνατότητα για έγκαιρη συμβασιοποίηση και πραγματοποίηση δαπανών.

Με ορίζοντα τη λήξη του 2018, αναφέρουμε ως κύριες ενέργειες για το ΠΕΠ Θεσσαλίας :

- Περαιτέρω **Εξειδίκευση** σε ορισμένες Δράσεις στο Πρόγραμμα, που καταρτίζονται στην τρέχουσα περίοδο.
- Έκδοση **Νέων Προσκλήσεων** για Δράσεις που εξειδικεύτηκαν, όπως η Δράση για τις Τοπικές Μονάδες Υγείας (ΤοΜΥ) συγχρηματοδότησης ΕΚΤ, η Δράση ενίσχυσης οδικής ασφάλειας (εξοπλισμοί τροχαίας) και δράσεις επιχειρηματικότητας συγχρηματοδότησης ΕΤΠΑ.
- Έκδοση **Νέων Προσκλήσεων** για Δράσεις που προτείνονται για έγκριση Εξειδίκευσης και Κριτηρίων Επιλογής στην 4^η συνεδρίαση της Επιτροπής Παρακολούθησης, όπως δράσεις διαχείρισης αστικών αποβλήτων συγχρηματοδότησης ΕΤΠΑ.
- Προώθηση έγκρισης των Στρατηγικών Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης (**BAA**) στα Τρίκαλα και την Καρδίτσα, καθώς και περαιτέρω προώθηση για έγκαιρη ολοκλήρωση στο 2019 των Στρατηγικών Ολοκληρωμένων Χωρικών Επενδύσεων (**ΟΧΕ**) διαδρομής Πολιτισμού – Τουρισμού και Νήσων Βορείων Σποράδων και έκδοση όλων των σχετικών Προσκλήσεων.
- Έκδοση **Εντάξεων πράξεων** στο ΠΕΠ.Θ που στην τρέχουσα περίοδο βρίσκονται σε αξιολόγηση στην ΕΥΔ, ενδεικτικά αναφέροντας αυτές που αφορούν στις υποβληθείσες πράξεις των BAA Λάρισας και Βόλου, σε πράξεις προσπελασιμότητας Άξονα 4 ή και σε πράξεις Ενεργειακής Αναβάθμισης Δημοσίων Κτιρίων.
- Προώθηση ενταγμένων έργων σε διαδικασία διαγωνισμών ή συμβασιοποίησης, με τις προβλεπόμενες διαδικασίες Ν.4412/2016 και τις διαδικασίες Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου του ΕΣΠΑ.
- Επιτάχυνση σε πλήρη συνεργασία με τους Δικαιούχους και Φορείς Υλοποίησης των ενταγμένων έργων, για πραγματοποίηση δαπανών στο μέγιστο δυνατοτήτων στο πλαίσιο των δημοσιονομικών στόχων του ΕΣΠΑ και Προγράμματος.
Σημειώνεται ότι δεν τίθεται ζήτημα κάλυψης της απαίτησης που προκύπτει από τον κανόνα ν+3 για το έτος 2018, καθόσον έχει καλυφθεί.
- Επιτάχυνση όλων των διαδικασιών για επίτευξη κατά το δυνατόν των στόχων του πλαισίου επίδοσης του ΠΕΠ.Θ για το έτος 2018.

Στην ενότητα αυτή αναφέρεται εκ νέου, η πολύ μεγάλη καθυστέρηση που υπήρξε με την αλλαγή του νομοθετικού πλαισίου για τις **Δημόσιες Συμβάσεις** με το Νέο Νόμο 4412/2016, από την έναρξή του και για διάστημα τουλάχιστον ενός έτους, ως προς την έναρξη διαγωνιστικών διαδικασιών στα ενταγμένα έργα, αλλά και στις συμβασιοποιήσεις τους, ενώ μόλις στα μέσα του 2018 εξειδικεύτηκε το πλαίσιο διαγωνισμών δημοσίων συμβάσεων με αξιολόγηση μελέτης και μόνο για την περίπτωση με κριτήριο ανάθεσης την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά βάσει τιμής (αφορά ενδεικτικά σε έργα ΕΕΛ), ενώ η πραγματική ορθή εφαρμογή στα έργα από όλες τις εμπλεκόμενες υπηρεσίες κατέγραψε και καταγράφει περαιτέρω καθυστερήσεις.

Αποτέλεσμα αυτών ήταν, η μειωμένη πρόοδος συμβάσεων και εντέλει δαπανών στο Πρόγραμμα / Ε.Τ.Π.Α. έναντι των προβλεπομένων, κατάσταση που για να αναστραφεί στο

βαθμό που είναι δυνατόν, απαιτεί σημαντικό χρόνο, κυρίως όμως απαιτείται εφαρμογή εναλλακτικών λύσεων όπως η χρήση προγραμματικών υπερδεσμεύσεων.

Σε ότι αφορά στα θέματα **Ιδιωτικών Επενδύσεων**, που υλοποιούνται μέσω του Π.Σ.Κ.Ε. και Ενδιάμεσου Φορέα Διαχείρισης, καταγράφεται πρόοδος α) με το απλοποιημένο σύστημα που δύναται να εφαρμόζεται από τις αρχές του 2018, β) με το σχεδιασμό δύο δράσεων για υφιστάμενες και νέες επιχειρήσεις κατά προτεραιότητα στους τομείς της RIS στο Θεματικό Στόχο 3 και μίας δράσης που βαίνει προς ολοκλήρωση σχεδιασμού στην Επενδυτική Προτεραιότητα 1.β, γ) τον επικείμενο ορισμό της Διεύθυνσης Αναπτυξιακού Προγραμματισμού της Περιφέρειας Θεσσαλίας ως Ε.Φ.Δ. για αυτές, δ) τις ενέργειες για ορισμό πρόσθετων ΕΦΔ για δράσεις επιχειρηματικότητας του ΕΤΠΑ και του ΕΚΤ στο ΠΕΠ.Θ, ε) τον επικείμενο ορισμό ως ΕΦΔ της ΕΥΔ ΕΠΑΝΕΚ για τη συμμετοχή του ΠΕΠ.Θ με 10 εκ.ευρώ στην Πρόσκληση «τουρισμός» όπου προβλέπεται άμεσα η ολοκλήρωση της αξιολόγησης προτάσεων. Εν κατακλείδι, στο 2019 προβλέπεται πλήρης ενεργοποίηση όλων των δράσεων επιχειρηματικότητας.

Σύμφωνα με όλα τα αναφερθέντα και την πορεία του Προγράμματος - που επιδιώκεται να υλοποιηθεί εν συνόλω και καλύπτοντας όλους τους στόχους που έχουν τεθεί -, δεδομένης της σε σύντομο διάστημα ενεργοποίησης της Νέας Προγραμματικής περιόδου 2021-2027, κρίνεται απαραίτητη η έγκαιρη προετοιμασία όλων των φορέων ως προς την προετοιμασία αφενός των έργων, με πλήρη ωρίμανση των μελετών τους, αφετέρου των κανόνων και συστήματος υλοποίησης.

Ενημέρωση για την ετήσια έκθεση υλοποίησης έτους 2017.

Η Ετήσια Έκθεση 2017 υποβλήθηκε προς έγκριση στα Μέλη της Επιτροπής Παρακολούθησης του ΠΕΠ.Θ μέσω της Γραπτής διαδικασίας με το α.π. 1359/23.05.18 έγγραφο της Ειδικής Υπηρεσίας Διαχείρισης και εγκρίθηκε με την με απ. 1426/31.05.18 Απόφαση του Προέδρου της Επιτροπής Παρακολούθησης. Ακολούθως, υποβλήθηκε εγκαίρως στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας SFC.

Ακολούθησαν παρατηρήσεις από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, συνεργασία και υποβολή πρόσθετων απαιτούμενων στοιχείων, με στόχο πλέον την έγκριση στο προσεχές διάστημα.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Εκχωρήσεις από Τομεακά Προγράμματα του ΕΣΠΑ

ΥΜΕΠΕΡΑΑ 2014-2020

Πέραν των πόρων του ΠΕΠ Θεσσαλίας, η Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης Ε.Π. Περιφέρειας Θεσσαλίας, διαχειρίζεται ως Ενδιάμεσος Φορέας Διαχείρισης, πόρους του ΥΜΕΠΕΡΑΑ 2014-2020, και ειδικότερα πόρους περίπου 85 εκ.ευρώ δημόσια δαπάνη σύμφωνα με την απόφαση εκχώρησης, που αφορούν σε **α)** υποδομές διαχείρισης αστικών αποβλήτων και **β)** υποδομές διαχείρισης αστικών λυμάτων σε οικισμούς Γ' προτεραιότητας. Οι τομείς αυτοί είναι άμεσα συναρτημένοι με το σχεδιασμό του ΥΜΕΠΕΡΑΑ αλλά και τις απαιτήσεις των σχετικών Κανονισμών και Οδηγιών περί διαχείρισης λυμάτων και αστικών αποβλήτων.

Οι πόροι αυτοί δρουν συνεργατικά με τους πόρους του ΠΕΠ.Θ για τη Θεσσαλία, από τον αρχικό σχεδιασμό το 2014 ως προς τον καθορισμό τους έως και σήμερα.

Στον τομέα της διαχείρισης των αστικών λυμάτων , έχει απορροφηθεί πλήρως ο προϋπολογισμός και επιπλέον έγινε χρήση προγραμματικής υπερδέσμευσης που υπολογίστηκε, ζητήθηκε και εγκρίθηκε για να καλύψει όλους τους υπολειπόμενους οικισμούς Γ΄ προτεραιότητας στη Θεσσαλία. Πλέον έχουν Ενταχθεί όλες τις προβλεπόμενες πράξεις : τρεις (3) πράξεις «τμηματοποιημένες» από την Π.Π. 2007-2013/ΕΠΠΕΡΑΑ, και έξι (6) πράξεις που αφορούν σε Νέα έργα.

Με τις εντάξεις των έργων αυτών καθώς και ορισμένων ακόμα έργων στο πλαίσιο Πρόσκλησης απευθείας από την ΕΥΔ ΕΠ ΥΜΕΠΕΡΑΑ , χρηματοδοτούνται από το ΕΣΠΑ όλοι οι οικισμοί Γ΄ προτεραιότητας στη Θεσσαλία για συμμόρφωσή τους με την Οδηγία 91/271/ΕΟΚ, πλην ενός που στην τρέχουσα περίοδο ωριμάζει με χρηματοδότηση των μελετών του από Εθνική Χρηματοδότηση. Το Εθνικό Επιχειρησιακό Σχέδιο Διαχείρισης Αστικών Λυμάτων Οικισμών Γ΄ Προτεραιότητας και ως μέρος αυτού το «Περιφερειακό Επιχειρησιακό Σχέδιο Διαχείρισης Αστικών Λυμάτων Οικισμών Γ΄ Προτεραιότητας Θεσσαλίας» καταγράφει αναλυτικά αυτήν την κατάσταση. Η εξέλιξη των ενταγμένων έργων παρακολουθείται συστηματικά από όλες τις αρμόδιες υπηρεσίες και φορείς.

Σημειώνεται ότι στο πλαίσιο του ΠΕΠ.Θ στον τομέα αυτό, υλοποιούνται έργα σε μικρότερους οικισμούς.

Στον τομέα της διαχείρισης των αστικών αποβλήτων, και στο πλαίσιο της εκδοθείσας το 2017 Πρόσκλησης από την ΕΥΔ Θεσσαλίας, εντάχθηκε πρόσφατα η Μονάδα Επεξεργασίας Αποβλήτων συμπεριλαμβανομένης γραμμής Βιοαποβλήτων Δυτικής Θεσσαλίας, ενώ προχωρά η αξιολόγηση του επίσης ώριμου έργου της Μ.Ε.Α. Μαγνησίας, καθώς και του προβλεπόμενου από τον ΠΕΣΔΑ Θεσσαλίας (Α΄ χρηματοδοτική προτεραιότητα) Σταθμού Μεταφόρτωσης Αποβλήτων Τρικάλων. Και για τη δράση αυτή ζητήθηκε και λήφθηκε η χρήση προγραμματικής υπερδέσμευσης.

Η Μ.Ε.Α. της Λάρισας, για την Τρίτη Διαχειριστική Ενότητα Θεσσαλίας που αφορά στο Νομό της Λάρισας, ωριμάζει με μελέτες που χρηματοδοτούνται από την Τεχνική Βοήθεια του ΥΜΕΠΕΡΑΑ 2014-2020.

Σημειώνεται ότι στο πλαίσιο του ΠΕΠ.Θ στον τομέα αυτό, προβλέπονται έργα Κατηγορίας Παρέμβασης 17 , για τα οποία ήδη εξειδικεύονται Δράσεις , στο πλαίσιο πάντοτε του εγκεκριμένου ΠΕΣΔΑ Θεσσαλίας και Α΄ χρηματοδοτικής προτεραιότητάς του.

ΠΑΑ 2014-2020

Σε ότι αφορά στο Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης 2014-2020, δεδομένης της εκχώρησης σημαντικών πόρων του για διαχείριση στην Περιφέρεια, η Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης συνεργάζεται τόσο με τις αρμόδιες περιφερειακές υπηρεσίες αγροτικής ανάπτυξης όσο και με τις αρμόδιες υπηρεσίες διαχείρισης και εφαρμογής του Υπ. Αγροτικής Ανάπτυξης, στο σχεδιασμό των δράσεων και εξειδίκευση διαδικασιών για την ενεργοποίησή τους.

Το μέρος της εκχώρησης του Π.Α.Α. που αφορά στην Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης Περιφέρειας, αφορά σε Δημόσιες Υποδομές, ενώ στην Διεύθυνση Αγροτικής Οικονομίας της Περιφέρειας σε Ιδιωτικές Επενδύσεις.

Στο πλαίσιο αυτό, το 2017 προκηρύχθηκε από την ΕΥΔ η Δράση «βελτίωση πρόσβασης σε γεωργικές εκμεταλλεύσεις» και στο πλαίσιο αυτής, μετά από αίτηση και έγκριση προγραμματικής υπερδέσμευσης από την ΕΥΔ ΠΑΑ, εντάχθηκαν 20 Έργα συνολικού

Προϋπολογισμού 10,5 εκ. ευρώ. Σήμερα τα περισσότερα από τα έργα αυτά βρίσκονται σε φάση διαγωνιστικής διαδικασίας Ν.4412/2016.

Παράλληλα, υλοποιούνται (με ένταξη το 2017) οι δράσεις Μέτρου 19.4 που αφορά στα Leader για τα τέσσερα (4) προγράμματα που είναι εγκεκριμένα σε επίπεδο Θεσσαλίας.

Στο 2018 προκηρύχθηκε από την ΕΥΔ Θεσσαλίας η Δράση Μέτρου 4.3.1 «Υποδομές Εγγείων Βελτιώσεων» για έργα έως 2,2 εκ.ευρώ προϋπολογισμό και συνολικό Π/Υ 15,5 εκ.ευρώ, με λήξη περιόδου υποβολών στο τέλος 2018.

Επίσης, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της η ΕΥΔ Θεσσαλίας συνεργάστηκε , εξέτασε και προενέκρινε το 2018, τέσσερις (4) Προσκήσεις Μέτρου 19.2 Leader για Δημόσιες Επενδύσεις. Αυτές προκηρύχθηκαν εν συνεχεία από τους ορισμένους φορείς (Αναπτυξιακές) και σήμερα είτε ολοκληρώνεται η περίοδος υποβολής προτάσεων από τους δυνητικούς δικαιούχους, είτε ήδη βρίσκονται σε φάση αξιολόγησης κατατεθειμένων εγκαίρως προτάσεων.

Τέλος, στην τρέχουσα περίοδο εξετάζονται προκειμένου να χορηγηθεί η προβλεπόμενη προέγκριση, οι πρώτες Προσκήσεις που υποβλήθηκαν στο πλαίσιο του Μέτρου 19.2 Leader και που αφορούν σε Ιδιωτικές Επενδύσεις.

Λάρισα, 20 Νοεμβρίου 2018

Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης
Ε.Π. Περιφέρειας Θεσσαλίας